

Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied (artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden);

De **burgemeester van Leeuwarden** besluit de binnenstad van Leeuwarden aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Dit besluit treedt in werking op 10 maart 2018 en is geldig tot 10 maart 2019.

Aanleiding

De teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland, heeft in januari 2018 een voorstel gedaan tot aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied ("Binnenstad") in het centrum van Leeuwarden. De burgemeester hierover in de driehoek beraadslaagd met de officier van justitie, Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Noord Nederland en de teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland.

Door het gemeentebestuur van Leeuwarden wordt sinds 2003 een wapen-ontmoedigingsbeleid gevoerd met o.a. een stringent beleid om uitgaansgeweld te voorkomen en tegen te gaan, de inzet van het instrument preventief fouilleren (juli 2004), het instellen van het messenverbod (2004), de realisatie van cameratoezicht vanaf 2006 en het aanwijzen van specifieke overlastgebieden waar bijzondere regels gelden, opgenomen in de APV. In het gebied Binnenstad hanteert gemeente de partners eveneens het Toezichts- en handhavingsmodel dat extra toezicht betekent in de uitgaansuren. Alle genoemde maatregelen maken ook deel uit van de specifieke aanpak in het Weazegebied, met als doel de criminaliteit en ernstige (drugs)overlast in dat gebied te verminderen.

Op 11 maart 2004 heeft de gemeenteraad van Leeuwarden op grond van artikel 151b van de Gemeentewet bij verordening aan de burgemeester van Leeuwarden de bevoegdheid verleend om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen (neergelegd in artikel 2: 1e van de Algemene Plaatselijke Verordening APV Leeuwarden 2013). De officier van justitie kan in een veiligheidsrisicogebied voor een bepaalde tijd en in een bepaald gebied een zogenaamde "last" afgeven waardoor er in het veiligheidsrisicogebied preventief gefouilleerd kan worden. Vanaf 10 juli 2004 wordt preventief gefouilleerd in het aangewezen veiligheidsrisicogebied Binnenstad. Elk jaar in januari/februari wordt het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren geëvalueerd in de driehoek en wordt besproken of deze maatregel al dan niet verlengd moet worden.

Het merendeel van de geweldsdelicten (waaronder straatroven en mishandelingen) in Leeuwarden vindt plaats in de Binnenstad. De absolute en relatieve omvang van wapenincidenten is in het veiligheidsrisicogebied in vergelijking met de omliggende gebieden nog steeds significant en onaanvaardbaar hoog. De aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied in het centrum van Leeuwarden beschrijft de omstandigheden waaruit blijkt dat in het gebied Binnenstad sprake is van verstoring van de openbare orde, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De afbakening van het aangewezen gebied wordt bepaald door de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen en waar geweldsdelicten in hoge mate gepleegd worden. De afbakening van het aangewezen gebied wordt tevens bepaald door de toegangswegen die zich in de nabije omgeving bevinden van de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen. De begrenzing van de gebieden laat ruimte voor geringe verplaatsingen van de incidenten binnen de afgebakende gebieden. In de bijlage 1 wordt een toelichting gegeven op de incidentcijfers en de aangetroffen wapens in de gemeente Leeuwarden en specifiek de Binnenstad en de overwegingen om de binnenstad wederom aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

De duur van de aanwijzing is gerelateerd aan de ontwikkeling van het aantal wapenincidenten sinds de eerste aanwijzing als veiligheidsrisicogebied in juli 2004.

De burgemeester van Leeuwarden volgt toe- of afname van het aantal wapenincidenten en de wapenopbrengsten zowel in het veiligheidsrisicogebied als in de gehele gemeente Leeuwarden permanent. De burgemeester van Leeuwarden zal het aanwijzingsbesluit onmiddellijk intrekken als de verstoring van de openbare orde, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken.

Gebied

Het gebied Binnenstad bestaande uit de volgende buurten is aangewezen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 2:1 e van de Algemene plaatselijke verordening Leeuwarden: het Blokhuisplein, de Waag, de grote Kerkbuurt, het Hoeksterend, de Nieuwestad, het Oldehoofsterkerkhof, het Stationsplein en het Zaailand. Begrensd door: Hoeksterend, Bleeklaan, Bote van Bolswertstraat, Alma Tademastraat, een gedeelte van de Emmakade noordzijde, Julianastraat en Spoorstraat. De Spoorrails evenwijdig gelegen aan de Oostergoweg, Hollanderdijk, Wijnhornsterstraat, Van Loonstraat, Stephensonviaduct tot de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen, een denkbeeldige lijn vanaf de spoorlijn naar de Verlaatsbrug, Westerstadgracht, Noorderstadgracht en Verversbrug; de voornoemde straten en grachten behoren ook tot het gebied.

Het aanwijzingsbesluit ligt tijdens kantooruren ter inzage op het Stadskantoor, Oldehoofsterkerkhof 1 te Leeuwarden. Een kaart van het gebied is als bijlage bij dit besluit toegevoegd en maakt hiervan deel uit.

Leeuwarden, 27 februari 2018
De burgemeester van Leeuwarden,

drs. Ferd J.M. Crone

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van het besluit hiertegen schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift kan worden gestuurd naar de Burgemeester van Leeuwarden, Postbus 21000, 8900 JA Leeuwarden.

Toelichting op besluiten veiligheidsrisicogebied Binnenstad in relatie tot preventief fouilleren en messenverbod 2018

Inleiding

In de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden (APVL) zijn twee artikelen opgenomen die ertoe moeten leiden dat de veiligheid in Leeuwarden wordt vergroot. Dit betreft:

artikel 2:1c messen en andere voorwerpen als steekwapen (zgn. messenverbod)

artikel 2:1e veiligheidsrisicogebied/preventief fouilleren

Procedure en bevoegdheden

De aanwijzing van de gebieden voor de uitvoering van maatregelen binnen de APVL is voor wat betreft het messenverbod en het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren een bevoegdheid van de burgemeester. Dit betekent dat de burgemeester van Leeuwarden één (of meerdere) gebied(en) kan aanwijzen, waarbinnen acties ten behoeve van de handhaving van de genoemde APVL maatregelen plaatsvinden. Ook is het stellen van een tijdsduur hierbij een vereiste. Na vaststelling van de gebieden en tijdsduur door de burgemeester van Leeuwarden wordt dit bekendgemaakt via Huis-aan-Huis, het digitale Gemeentebled en op de website van de Gemeente Leeuwarden en daarmee treedt het besluit in werking.

In de gezagsdriehoek Leeuwarden wordt voorts besproken op welke "hotspots" binnen het veiligheidsrisicogebied de fouilleeracties plaatsvinden. De officier van justitie geeft uiteindelijk de zogenaamde "last" of, wanneer en hoe de actie, die door de politie wordt uitgevoerd, plaatsvindt. Deze last of toestemming is gebaseerd op recente informatie van politie, zoals een sfeerrapportage en objectieve incidenten-gegevens.

Wetswijziging preventief fouilleren:

Per 1 juli 2014 is een wetswijziging van kracht die burgemeesters ook nog de mogelijkheid geeft voor maximaal 12 uren een gebied aan te wijzen waar de politie op bevel van de Officier van Justitie preventief op wapens mag fouilleren.

De burgemeester heeft de bevoegdheid om tijdelijk een gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Het besluit geldt ook voor de in het gebied voor publiek openstaande gebouwen en de daarbij behorende erven.

Om deze bevoegdheid te kunnen inzetten moet het gaan om een plotselinge gebeurtenis of dreigend incident, bijvoorbeeld een stevige vechtpartij bij de uitgang van een discotheek of café of een dreigende confrontatie tussen voetbalhooligans.

Er moet sprake zijn van:

- * een verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan hiervan (vrees bijvoorbeeld op basis van politie informatie);
- * een onvoorziene, spoedeisende situatie

De nieuwe bevoegdheid is bedoeld voor een kortstondige fouilleeractie.

Zowel het besluit van de burgemeester als het bevel van de officier van justitie kan mondeling worden gegeven. Het aanwijzingsbesluit moet dan naderhand, zo spoedig mogelijk, op schrift worden gesteld en voorzien van motivering. Het besluit wordt ook zo spoedig mogelijk bekendgemaakt via de daarvoor geëigende kanalen.

De burgemeester heeft voor het aanwijzen van het gebied overleg met de Officier van Justitie. De aanwijzing mag niet langer duren dan voor de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is.

De aanwijzing wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht aan de gemeenteraad.

Het kan dus gebeuren dat in Leeuwarden een tijdelijk veiligheidsrisicogebied kan worden aangewezen als er aanleiding toe is.

Toepassing artikelen 2:1c en 2:1e van de APVL voor de periode 10 maart 2018 tot 10 maart 2019

In januari 2018 zijn de resultaten van beide maatregelen, die zijn uitgevoerd in 2017, geëvalueerd met politie basisteam Leeuwarden en het Openbaar Ministerie parket Noord Nederland in de gezagsdriehoek Leeuwarden. De driehoek adviseert voor de komende periode:

1. het messenverbod (art. 2:1c APVL) te continueren in de Binnenstad voor de periode van een jaar;

2. het veiligheidsrisicogebied (vrg) (art. 2:1e APVL) met een jaar te verlengen voor de Binnenstad, zodat preventief fouilleren daar kan plaatsvinden.

De volgende motivering ligt ten grondslag aan dit advies:

Messenverbod (art. 21c. APVL)

Handhaving en resultaten messenverbod De bepalingen in de APV met betrekking tot het "messenverbod" gelden niet voor messen en voorwerpen die onder de werking van de Wet Wapens en Munitie vallen en/of zodanig verpakt zijn dat deze niet voor onmiddellijk gebruik kunnen worden aangewend. Daarnaast heeft de politie op grond van het "messenverbod" geen aanvullende wettelijke opsporingsbevoegdheden om dwangmiddelen toe te kunnen passen, zoals het fouilleren van personen. Er moet een duidelijke aanleiding zijn voordat een controle op de aanwezigheid van wapens kan worden uitgevoerd en er een steekhoudend proces-verbaal kan worden opgemaakt. Een voorbeeld is het toepassen van een veiligheidsfouillering bij een staandhouding/ aanhouding of het controleren van een persoon op basis van de Opiumwet. De aanwezigheid van messen/ steekvoorwerpen is al een strafbaar feit.

Het volgende overzicht toont aan welke wapens door politie n 2017 in beslag zijn genomen (in totaal, binnen en buiten de fouilleeracties):

Totaal aangetroffen wapens binnen VRG	2017
Vuurwapens	2
Imitatie vuurwapen	6
Messen	100
Overige steekvoorwerpen	15
Pepperspray	4
Taser	1
Boksbeugel	1

Het aantal in beslag genomen messen is hoog. In 2017 valt op dat de meeste wapens werden aangetroffen bij 'algemene' incidenten, gevolgd door incidenten die een relatie hadden tot de horeca. Ook veel incidenten hadden betrekking op verwarde en verslaafde personen. Een enkel incident was gerelateerd aan een evenement. De meeste wapens zijn gevonden in de avond en nachtelijke uren.

Veiligheidsrisicogebied (t.b.v. preventief fouilleren (pf) art. 2:1e APVL)

Onveiligheidsanalyse aangewezen veiligheidsrisicogebied.

In 2017 hebben 3 preventief fouilleeracties plaatsgevonden. De last van het Openbaar Ministerie is hiertoe afgegeven. Politie heeft afgelopen jaar gedetailleerd en handmatig bijgehouden welke wapens in beslag zijn genomen tijdens de fouilleeracties. De aantallen treft u aan in het volgende overzicht:

PF actie 13-14 mei 2017	
Personen gefouilleerd	168
Voertuigen gecontroleerd	16
Aangetroffen	8 messen, 2 schroevendraaiers
Aangetroffen (bijvangst)	1 steeksleutel (jnbr.werktuig) 7 hennepstekjes 3 gebruikershoeveelheden verdovende middelen
Aangehouden verdachten	1 (belediging/WetID)
Uitgeschreven MEOS bonnen	5

PF actie 16-17 september 2017	
Personen gefouilleerd	200
Voertuigen gecontroleerd	23
Aangetroffen	8 steekvoorwerpen (7 messen, 1 schaar)
Aangetroffen (bijvangst)	1 breekijzer
Aangehouden verdachten	-
Uitgeschreven MEOS bonnen	3

PF actie 9-10 december 2017	
Personen gefouilleerd	274
Voertuigen gecontroleerd	56
Aangetroffen	14 steekvoorwerpen (diverse messen)
Aangetroffen (bijvangst)	1 breekijzer 1 gebruikershoeveelheid harddrugs (speed)
Aangehouden verdachten	1 (art.8 WvW)
Uitgeschreven MEOS bonnen	2

Vuurwapens

In 2017 werd een aantal vuurwapens in het VRG aangetroffen, onder andere bij een bezoeker van een horecagelegenheid. Even daarvoor was door cameratoezicht gezien dat deze bezoeker een op een vuurwapen gelijkend voorwerp bij zich stak. Op oudejaarsdag werd na een melding door horecapersoneel, bij een verdachte die een verbale bedreiging had geuit, een vuurwapen aangetroffen.

Er zijn 6 imitatie vuurwapens aangetroffen, de volgende zaken vielen hierbij op. In april werd na een melding een treinpassagier met twee automatische imitatiewapens aangehouden. Op een zaterdagochtend omstreeks 5 uur werd in oktober na een melding een verdachte man aangehouden op het Zaailand, die even daarvoor met een vuurwapen in zijn hand had gelopen. Eind september werd rond het middaguur een winkeldiefstal met geweld (overval) gepleegd bij een juwelier aan de Nieuwestad, waarbij de verdachte tijdens zijn vlucht meerdere omstanders met een vuurwapen bedreigde. De verdachte werd aangehouden, waarna een imitatie vuurwapen werd aangetroffen.

Geweldsincidenten Leeuwarden en binnenstad van Leeuwarden:

Incidenten	Leeuwarden (stad)		Binnenstad	
	2016	2017	2016	2017
1.4.2 Moord/doodslag (incl. pogingen)	30	32	6	10
F12 Openlijke geweldpleging tegen personen	25	19	18	10
F12 Openlijke geweldpleging tegen goederen	4	1	0	0
1.4.7 Overvallen	8	8	1	2
1.4.6 Straatroven	24	10	12	1
1.4.4 Bedreiging	402	287	73	58
F550 Eenvoudige mishandeling	378	339	144	123
F551 Zware mishandeling	42	48	19	21
3.1.1 Drugshandel	157	191	29	38
E38 Drugs- drankoverlast	679	485	279	176
E 10 Schietpartij (zonder gevolgen)	2	1	0	0
F70 Vuurwapenbezit	22	15	2	5
F72 Bezit overige wapens	27	45	10	27

In de bovenstaande tabel zijn alle (gewelds)delicten, inclusief de pogingen daartoe, weergegeven die al dan niet in relatie staan tot (vuur)wapenbezit binnen het aangewezen veiligheidsrisicogebied in 2017. Deze cijfers zijn afkomstig uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie Noord-Nederland.

In de cijfers van de binnenstad is het aantal incidenten weergegeven die zijn geregistreerd in de binnenstad van Leeuwarden, bestaande uit de gebieden Blokhuisplein, De Waag, Grote Kerkbuurt, Hoeksterend, Nieuwestad, Oldehoofsterkerkhof, het Stationskwartier en het Zaailand.

• Stijgers

Afgaand op de cijfers zijn in 2017 is de volgende trend waar te nemen voor het gebied binnenstad: Een stijging van incidenten moord/doodslag (inclusief pogingen), drugshandel, zware mishandeling, vuurwapenbezit en bezit overige wapens. Hieronder volgt een korte toelichting op deze stijgers.

Moord/doodslag (inclusief pogingen) Er vonden een aantal opvallende zaken plaats in de binnenstad, zo werd in juli een bezoeker van een horecazaak aangehouden die een andere bezoeker met een mes in de hals had gestoken. In dezelfde maand werd in de avonduren een verdachte aangehouden, die even daarvoor op het Zuiderplein een persoon met een mes in zijn buik gestoken. Ook in oktober overleed een persoon aan zijn verwondingen, nadat hij die avond was neergestoken bij het Jacobijnerkerkhof. Op een ochtend in november werd een bezoeker van de nachtopvang aangehouden, nadat hij een andere bezoeker met een ketting en een mes had mishandeld. In al deze zaken is de verdachte aangehouden.

Drugshandel De stijging van de drugshandel heeft een relatie met de aanpak van politie. Het is een aanhouding gerelateerde stijging. Er is dus geen totale stijging van het aantal drugsdealers en/of gebruikers, waardoor deze cijfers zijn gestegen. In de binnenstad is ingezet op drugsoverlast en -misbruik door minderjarigen. Er is bij een tweetal evenementen, Dancetour en Leip, welke veelal worden bezocht door jeugd en jongvolwassenen, een drugscontrole gehouden. Hierbij is er een verdovende middelen speurhond ingezet. Hierbij werd in juni in de Prinsentuin een verdachte aangehouden. Tijdens de fouillering op grond van de Opiumwet, werd een vrouw in de kleding van de verdachte aangetroffen. Bij de tweede gelijksoortige drugscontrole in september, werden onder andere twee verdachten op de Boterhoek aangehouden t.z.v. overtreding Opiumwet. Na fouillering bleken beiden in het bezit waren van een steekvoorwerp. Ook werden er rondom het evenement PSY-FI meerdere aanhoudingen verricht.

Zware mishandeling Geweld in het uitgaansgebied wordt niet alleen gepleegd met wapens, maar gaat in veel gevallen ook om fysiek geweld. Het valt op dat het aantal zware mishandelingen is toegenomen. Hier is geen duidelijke verklaring voor.

Vuurwapenbezit en bezit overige wapens In deze periode is in de binnenstad meer aandacht besteed aan het verbeteren van de registratie van alle wapens, die in het VRG zijn aangetroffen. Daarnaast wordt elke melding, waarbij mogelijk sprake is van een vuurwapen, uitgebreid onderzocht. Na voldoende informatie wordt na toestemming, een zoeking in de woning verricht.

• Dalers

De openlijke geweldpleging tegen personen, straatroven, bedreigingen, eenvoudige mishandelingen, schietincidenten en drugs-drankoverlast zijn gedaald. Dit geldt zowel voor binnenstad als voor de stad Leeuwarden.

Schietincidenten Met betrekking tot het aantal schietincidenten zijn er geen incidenten geregistreerd waarbij in de binnenstad daadwerkelijk is geschoten met een vuurwapen. Wel werden er na een aantal conflicten vuurwapens inbeslaggenomen bij bezoekers van de horeca de binnenstad.

Drugs-drankoverlast In de binnenstad van Leeuwarden is ondanks de daling nog steeds sprake van overlast veroorzaakt door dealers en drugsverslaafden. In 2016 zijn er vooral grotere drugszaken gedraaid, die er toe hebben geleid dat er een aantal drugsdealers voor een langere tijd vastzitten. In 2017 heeft de politie naast het werken aan een aantal grotere drugszaken door middel van een aantal gerichte aanhoudingen van specifieke personen uit de doelgroepen de grootste dagelijkse overlast in de binnenstad onder controle kunnen krijgen. En ook hier is meer focus vanuit cluster/horeca en toezichtmodel. Opgelegde gebied-/dealerverboden worden door dagelijks toezicht gehandhaafd. In de totale gemeente zijn drugsoverlastlocaties en panden in wijken/dorpen het gehele jaar aangepakt.

De drugsoverlast en de daaraan gekoppelde criminaliteit leiden veelal tot gewelddadige incidenten. Dit heeft een zeer negatieve uitwerking op de totale veiligheid binnen dit gebied en vergroot het onveiligheidsgevoel van burgers die daarmee geconfronteerd worden. Dit blijft, ondanks daling van het aantal incidenten, in de binnenstad aan de orde.

Voor de daling van openlijke geweldpleging tegen personen, straatroven, bedreigingen en eenvoudige mishandelingen is geen specifieke verklaring te benoemen.

Samenvatting

Mede op basis van een aantal incidenten en meer focus door de gebiedsgerichte inzet binnen het cluster zijn er 3-tal controles preventief fouilleren gepland en uitgevoerd. Hierdoor en door de gerichte inzet op overlast gevende personen in de binnenstad werden er meer messen e.a. steekvoorwerpen aangetroffen.

Uit de veiligheidsanalyse blijkt verder dat in 2017 het aantal straatroven meer dan gehalveerd is in de stad en in de binnenstad werd er maar 1 straatroof geregistreerd. Daarnaast zijn de incidenten openlijke geweldpleging, bedreigingen, eenvoudige mishandelingen en drugs- en drankoverlast gedaald. In de binnenstad werd net als voorgaand jaar geen schietincident geregistreerd.

Hier staat tegenover dat de incidenten moord/doodslag (inclusief pogingen), drugshandel, zware mishandeling, vuurwapenbezit en bezit overige wapens zijn toegenomen.

Van het totaal aantal geweldsincidenten in de stad Leeuwarden, vindt een kwart tot de helft van deze incidenten plaats in de binnenstad. Ook dit jaar werden er op grond van het "messenverbod" meer steekwapens in beslag genomen.

Zoals vermeld is er in veel gevallen een relatie met horeca, uitgaan en/of evenementen. Dit jaar worden vele evenementen georganiseerd in het kader van Leeuwarden-Fryslân 2018 en is er toename van diverse activiteiten en optredens welke in de plaatselijke horeca worden georganiseerd. Hierdoor is een toename van geweldsincidenten niet uit te sluiten.

De overwegingen van de driehoek betreffen het controlemiddel preventief fouilleren binnen het veiligheidsrisicogebied situationeel in te kunnen blijven zetten, alsmede de handhaving van het 'messenverbod' in de binnenstad van Leeuwarden. Dit kan, naast andere maatregelen een bijdrage leveren aan de vermindering en het voorkomen van ongewenst wapenbezit en/of het geweld in de binnenstad.

Om deze redenen heeft de gezagsdriehoek Leeuwarden geconcludeerd dat het is wenselijk om de maatregel veiligheidsrisicogebied (ten behoeve van preventief fouilleren) en het zogenaamde messenverbod te verlengen voor de periode van 10 maart 2018 tot 10 maart 2019.

De besluiten van de burgemeester worden gepubliceerd.